

Socioekonomická regionalizace Moravskoslezského kraje k roku 2001

Igor IVAN, Lubor TVRDÝ
VŠB – Technická univerzita Ostrava

Úvod

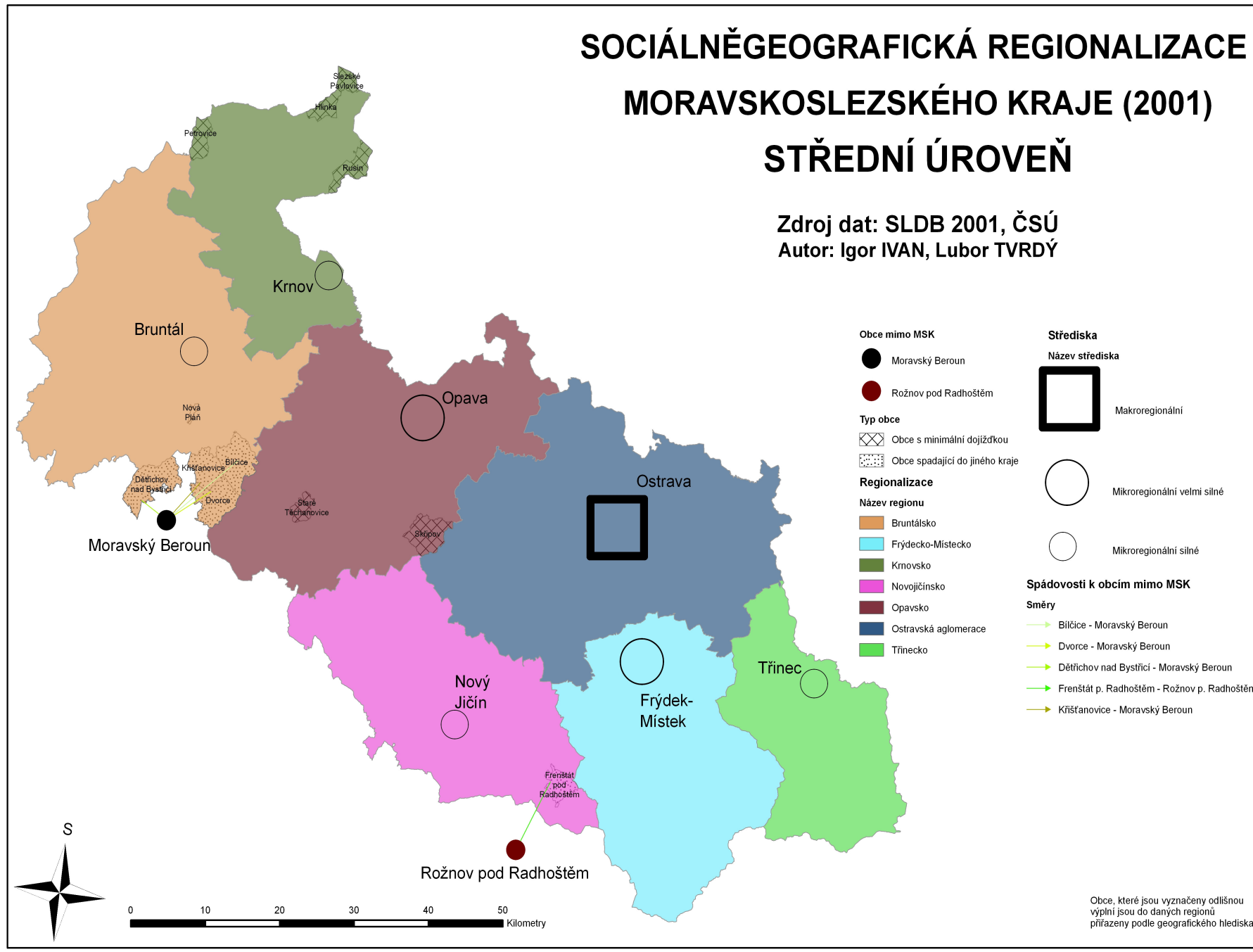
Cílem tohoto projektu bylo vytvořit regionalizaci MSK a to celkem ve třech prostorových úrovních. Jedinou administrativní hranicí tak zůstala hranice kraje. Tato práce byla inspirována metodikou Martina Hampla, který z dat Sčítání domů, lidu a bytů z roku 1991 vytvořil socioekonomickou regionalizaci České republiky. K vytvoření vlastní regionalizace Moravskoslezského kraje se přistoupilo především z důvodu nedokonalého stavu současných administrativních hranic. Hranice vytvořené regionalizací vystihují lépe hranice mezi jednotlivými regiony a mezi obcemi v nich, než umělé vytvořené hranice administrativních celků (POÚ, ORP, okresů), které mohou přirozené prostorové vazby narušit.

Metodika

Pro hodnocení významu obce v sídelní struktuře je použit koeficient funkční velikosti obce (dále KfV). KfV vyjadřuje koncentraci primárních střediskových funkcí, mezi které patří funkce obytná, pracovní a obslužná. KfV je agregátním vyjádřením koncentrace těchto funkcí, který je vypočten jako průměr podílů třech základních funkcí obce na celé ČR. Z tohoto výpočtu a následné úpravy lze definovat jednotlivá centra v kraji pro každou ze tří prostorových úrovní.

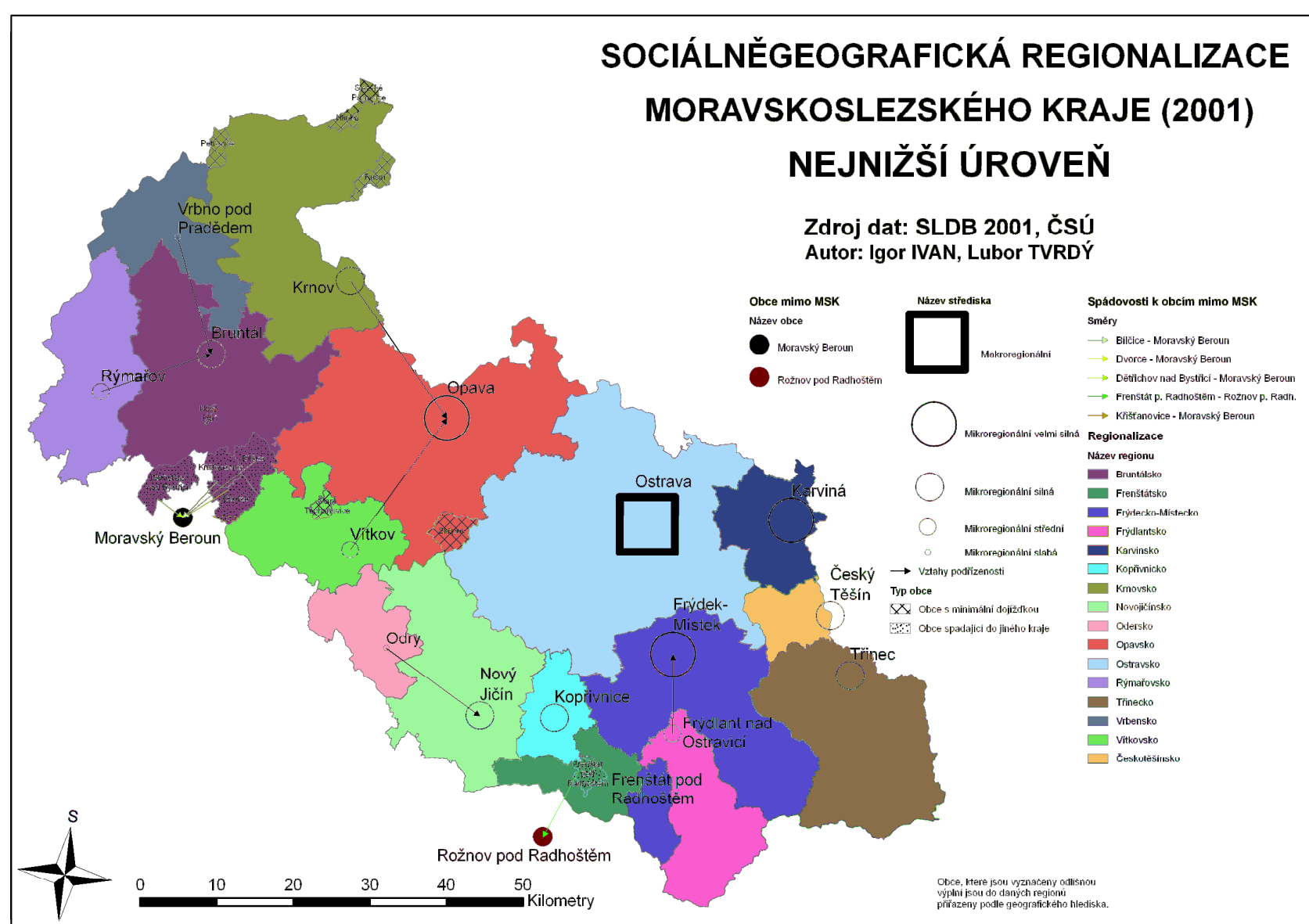
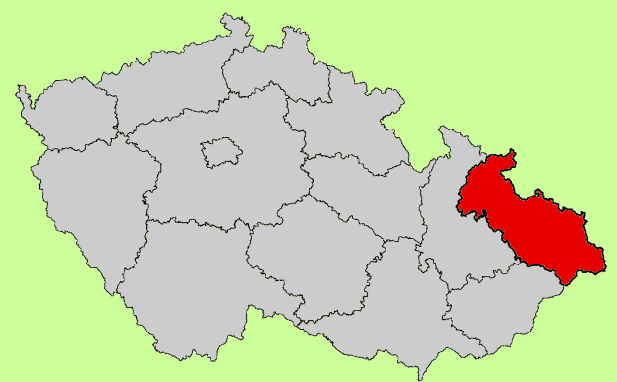
$$KfV = \frac{\left(\frac{POP}{POP_CR} \cdot 10000 + \frac{OPM}{OPM_CR} \cdot 10000 + \frac{OPM_SL}{OPM_SL_CR} \cdot 10000 \right)}{3}$$

V další fázi bylo třeba nalézt vazby mezi těmito středisky a okolními obcemi a postupně tak „složit“ dohromady větší územní celky – regiony. K tomuto se využilo dat o dojíždě do zaměstnání a do škol opět ze SLDB 2001. U obcí, kde vyjíždka nepřesáhla hodnotu 10 migrantů a nebyl tak uveden žádný záznam v datech, byla příslušnost k regionu stanovena podle geografické polohy. U některých obcí je patrné, že spadají do regionů mimo MSK – obce Frenštát pod Radhoštěm, Bílčice, Děčichov nad Bystřicí, Dvorce a Křišťanovice. Opačné případy studovány nebyly. Jelikož regionalizace byla omezena administrativní hranicí MSK.

Z výsledku je patrné neexistující centrum v Karvině a tak vzniknutí velkého regionu se sídlem v Ostravě. Tento krok byl převzat z Hamplovy metodiky, který nepočítal s Ostravou jako obcí, ale jako s aglomerací: Ostrava + okres Karviná (bez obce Český Těšín) + Šenov + Vratimov. Toto může být převzato, jelikož obce v tomto regionu již stavebně a funkčně splýnuly a chybí pouze administrativní splýnutí.

Umístění kraje v rámci ČR

Výsledkem regionalizace Moravskoslezského kraje na nejnižší prostorové úrovni je celkem 16 mikroregionů se svými středisky.

Výsledky KfV pro 25 středisek

Název obce	KfV	Populace	Obsazená prac. místa	Obsazená prac. místa ve službách
Ostrava	341,264	316744	164923	53324
Opava	74,767	61382	37265	12473
Havířov	65,611	85655	20444	10141
Karviná	62,535	65141	27524	9586
Frydek-Místek	62,075	61400	25114	10648
Třinec	41,876	38853	22894	5637
Nový Jičín	32,338	26870	16251	5295
Orlová	27,809	34956	3992	4112
Knov	25,555	25764	11604	3930
Český Těšín	24,636	26429	8977	4235
Bohumín	22,135	23284	11454	2841
Kopřivnice	20,752	23747	10481	2470
Bruntál	20,257	17627	8797	3633
Frenštát pod Radhoštěm	12,109	11361	6828	1578
Hlučín	11,275	14346	3858	1826
Frydant nad Ostravou	8,91	9791	3818	1325
Rybníky	8,493	9167	3753	1252
Sudějka	7,734	10505	3387	844
Přibor	7,198	8754	2810	1030
Bilovec	6,965	7494	2713	1141
Odry	6,693	7444	3153	896
Vitkov	6,604	6337	2775	1129
Jablunkov	6,301	5934	2491	1141
Vitbo pod Prádkem	5,384	6244	2713	631
Pelvald	5,255	6811	1958	724

Centra nesplňující základní funkce střediska

Osoblažsko – zajímavost

Tato oblast je specifická minimální mírou dojíždky a vyjíždky. Dá se říci, že v této oblasti je minimální prostorová mobilita. Toto se projevuje zejména u hraničních obcí (viz socioekonomická regionalizace na střední prostorové úrovni).

Toto je způsobeno především špatným ekonomickým stavem této oblasti a nedokonalým dopravním spojením. Jednou z mála možností této oblasti pro zlepšení situace a tak i nárůst mobility je cestovní ruch (např. úzkorozchodná trať).

Kontakt

igor.ivan.hgf@vsb.cz

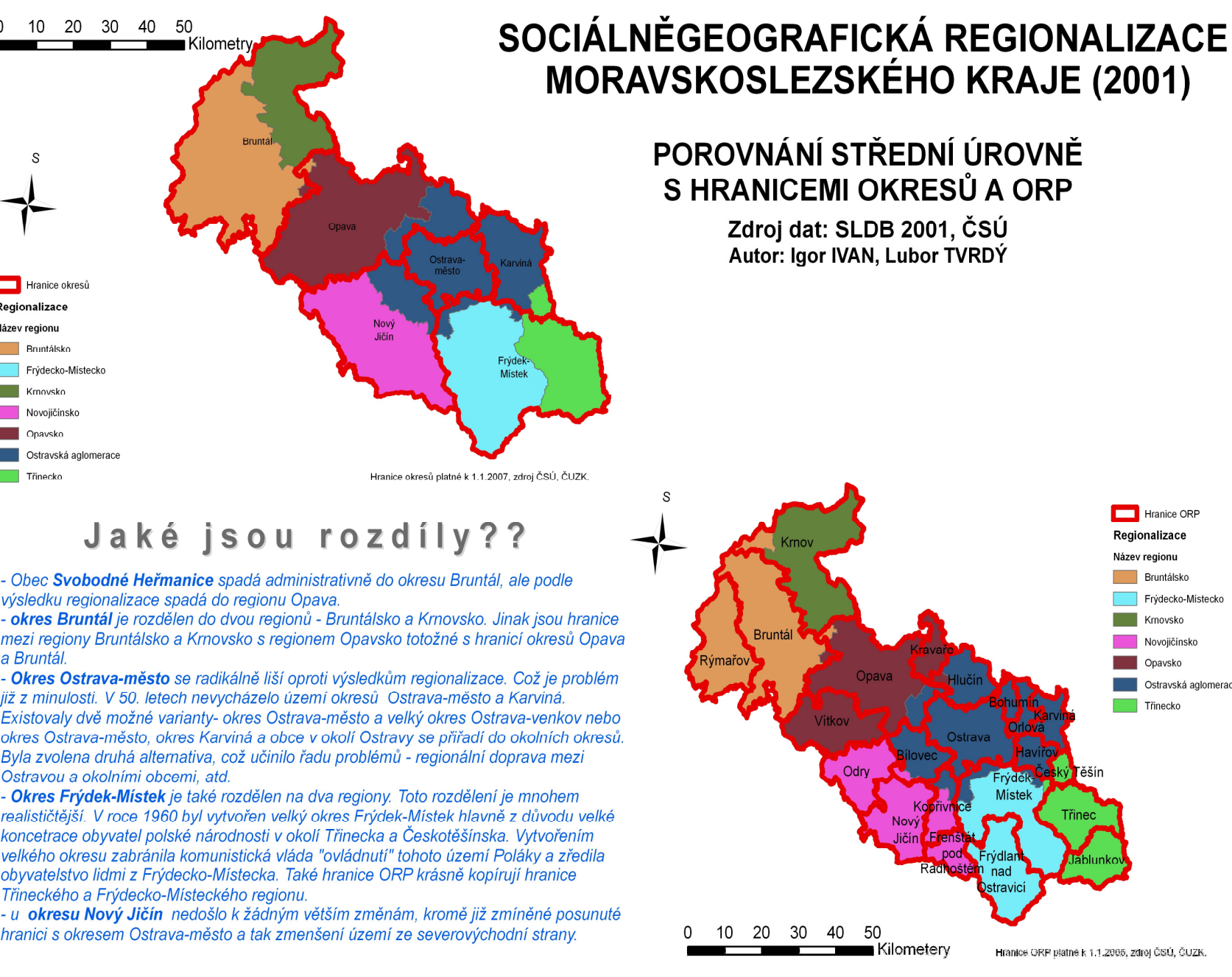
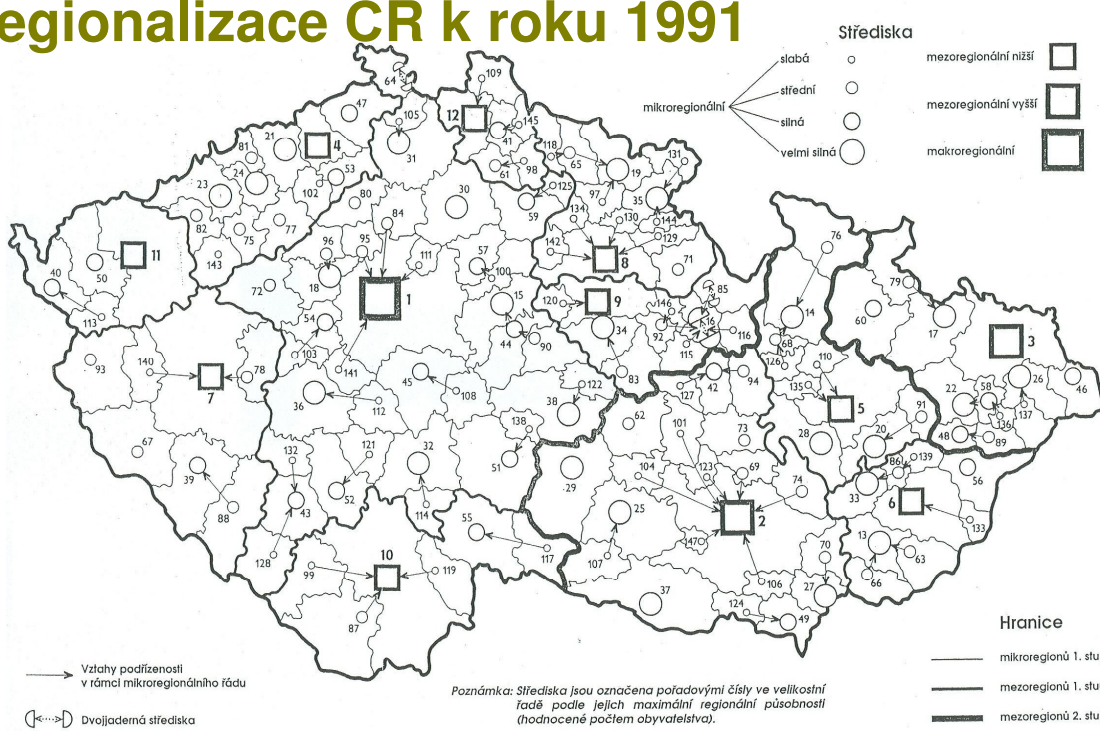
Institut geoinformatiky, HGF, VŠB-TUO

lubor.tvrdy@vsb.cz

Katedra regionální ekonomiky, EKF, VŠB-TUO

Hamplova sociálněgeografická regionalizace ČR k roku 1991

Tímto děkujeme za pomoc při realizaci projektu regionalizace Moravskoslezského kraje Jiřímu Horákovi a Jiřímu Kovářovi.

Tento poster vzniknul v rámci projektu "Změny na trhu práce a perspektivy vzdělanosti v České republice", (finančně podporován GAČR), vedený pod registračním číslem 403/05/2496.

